

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
25 EA Den Haag

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
281019

Bijlagen
1

Datum 17 maart 2011
Betreft Dag van de Leerplicht 17 maart 2011

Vandaag vieren wij de Dag van de Leerplicht. Op deze dag staan we stil bij het belang van het recht en de plicht van kinderen en jongeren om te leren en het belang van de handhaving van de Leerplichtwet 1969. In het hele land worden activiteiten georganiseerd met als thema "School? Bekijk 't eens anders!" Met een diploma op zak gaan jongeren goed voorbereid hun toekomst tegemoet. Spijbelen is vaak een voorbode van voortijdig schoolverlaten. Met een integrale aanpak kan uitval worden voorkomen. In de vorige kabinetsperiode is hard gewerkt aan een integrale aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Over de voortgang van onze inspanningen heb ik u regelmatig per brief geïnformeerd en zal ik u ook deze kabinetsperiode blijven informeren. Immers, ook dit kabinet heeft de ambitie het schoolverzuim terug te dringen en in 2016 maximaal 25.000 voortijdig schoolverlaters te hebben. Deze doelstelling is alleen realistisch met onder meer blijvende aandacht voor de aanpak van schoolverzuim.

Met deze brief ontvangt u de meest actuele cijfers van het schoolverzuim op grond van de Leerplichtwet 1969 over het schooljaar 2009-2010. Ik verwijs u hiervoor naar bijlage 1 bij deze brief. In de bijlage zijn dit jaar ook voor het eerst cijfers opgenomen over het aantal thuiszitters over het schooljaar 2009- 2010. Deze cijfers kunt u ook vinden in mijn antwoord op vragen van de Eerste Kamer (van het lid Thissen (GroenLinks) over thuiszittende jongeren. De Eerste Kamer zal de antwoorden een dezer dagen ontvangen. Tevens kom ik met deze brief tegemoet aan de toezeggingen die ik heb gedaan tijdens het plenaire debat aangaande het Wetsvoorstel Schoolverzuim op 2 februari jl. (Tweede Kamer, 2009-2010, 32 356, nr. A). Het gaat om mijn toezegging u te berichten over de uitkomsten van het overleg over het lik-op-stukbeleid en de toezegging u te informeren over de resultaten van mijn overleg met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de mogelijkheden om de kinderbijslag te korten voor kinderen onder de 16 jaar wanneer niet wordt voldaan aan de bepalingen in de Leerplichtwet 1969. Gezien de aard van deze toezegging stuur ik u deze brief mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

1. Omvang van schoolverzuim in beeld

In mijn evaluatiebrief over het gebruik van het Digitaal Verzuimloket (Tweede Kamer, 2010-2011, 26 695, nr. 73) heb ik aangegeven dat ongeveer 90% van de onderwijsinstellingen (in het Voortgezet Onderwijs en in de sector van het Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie, BVE) gebruik maakt van het Digitaal

verzuimloket en dat het meldgedrag is verbeterd. Uit onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs blijkt dat bij 89 procent van de VO- scholen sprake is van een voldoende geborgd systeem van verzuimmelding tegenover 53 procent in de BVE-sector. Elke instelling heeft de wettelijk taak het spijbelgedrag van leerlingen te melden. Zonder deze melding weet de gemeente (RMC en / of leerplicht) niet welke jongere moet worden aangesproken. Het meldgedrag kan en moet dus nog beter.

Datum

Onze referentie
281019

De toename in het gebruik van het Digitaal Verzuimloket heeft tot gevolg dat ook de verzuimmeldingen toenemen en de cijfers een stijgende lijn laten zien. Met name de cijfers uit de BVE- sector nemen sterk toe. Verder valt op dat het aantal meldingen van luxe verzuim is gedaald ten opzichte van het voorgaande schooljaar 2008-2009 en dat het aantal processen-verbaal hiervoor ook is afgenomen. De publieke aandacht voor deze vorm van verzuim en de acties van verschillende leerplichtambtenaren rondom de vakanties lijken een preventieve werking te hebben. In bijlage 1 treft u tevens een toelichting op de verschillende vormen van verzuim die we onderscheiden. Het is goed dat met deze cijfers de omvang van verzuim steeds beter in beeld komt. Het is echter essentieel dat het verzuim vervolgens door school, gemeente en ouders wordt aangepakt en dat uiteindelijk alle leerplichtige leerlingen naar school gaan.

Een belangrijk instrument hiervoor vormt het Wetsvoorstel Schoolverzuim. Op 2 februari jl. hebben wij hierover gesproken en inmiddels heeft uw Kamer ingestemd met het wetsvoorstel. Het toezicht op scholen wordt geheel bij de Inspectie van het Onderwijs belegd, en het toezicht op ouders en leerlingen bij de leerplichtambtenaar. Ik verwacht door een gezamenlijke inzet op verzuim en verzuimbeleid en een effectiever toezicht een verbetering in het meldgedrag van scholen en instellingen. De verzuimcijfers zullen daarmee nog beter in beeld komen. Een goed beeld van de verzuimcijfers is essentieel in onze pogingen om schoolverzuim te bestrijden en uitval te voorkomen. Het wetsvoorstel is nu geagendeerd bij de Eerste Kamer waar ik hoop op een spoedige behandeling zodat de wet op 1 augustus 2011 in werking kan treden.

Voor de uitvoering van de leerplichtfunctie ligt een cruciale taak bij de gemeente. Regionalisering en samenwerking in een Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) versterkt de beschikbare capaciteit van de gemeente en de rol van de leerplichtambtenaar. Van de 412 gemeenten die lid zijn van Ingrado (de Branchevereniging voor leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiepunten voor voortijdig schoolverlaters) voeren 60 gemeenten de leerplichtfunctie in samenwerking uit, 109 gemeenten zijn onderdeel van één van de RBL's en 243 voeren de leerplichtfunctie individueel uit. Het afgelopen jaar heb ik Ingrado subsidie gegeven om leerplichtambtenaren te ondersteunen bij het inrichten van de leerplichtfunctie en regionale samenwerkingsverbanden. Zo zijn er veel goede voorbeelden te noemen waar regionale samenwerking op leerplicht en RMC een positief effect heeft op het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. Dit is bijvoorbeeld te zien bij Noordwest- Veluwe, Zuid- West Drenthe en Zuid- Oost Drenthe. De gemeenten hebben een wettelijk taak met betrekking tot de leerplichtwet. Ik roep de gemeenten op om zich maximaal in te blijven zetten voor uitvoering van de leerplicht. In sommige gevallen kan het daarbij aantrekkelijk zijn de samenwerking te zoeken met omliggende gemeenten of de gehele uitvoering van de leerplichtfunctie over te dragen aan een andere gemeente of een RBL.

Datum

Onze referentie
281019

2. Lik-op-stuk beleid

Op initiatief van Ingrado heeft in februari overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van verschillende gemeenten en het Rijk om de wenselijkheid te verkennen van de inzet van de bestuurlijke boete bij schoolverzuim. Het gaat hierbij om een boete die de gemeente kan opleggen aan de ouders van de leerling die verzuimt. Het overleg vond plaats in het kader van het vergroten van de mogelijkheden van het lik-op-stuk beleid bij de aanpak van schoolverzuim. Ik heb uw Kamer in het debat van 2 februari jl. over het Wetsvoorstel Schoolverzuim toegezegd u te berichten over de uitkomsten van dit overleg.

Er is tijdens het overleg uitvoerig gesproken over de verschillende manieren waarop de gemeenten het schoolverzuim proberen terug te dringen. De deelnemers bevestigen dat de strafrechtelijke aanpak van schoolverzuim in veruit de meeste gevallen de voorkeur verdient. Zoals ik aan uw Kamer meldde in de beantwoording van de Kamervragen van het lid Biskop (Tweede Kamer, 2010-2011, aanhangselnummer 1326) biedt deze aanpak voldoende mogelijkheden om afhankelijk van de achtergrond van het verzuim passende maatregelen te treffen. Deze maatregelen zijn gericht op het verhelpen van de oorzaak van het verzuim, zodat de leerling weer naar school gaat en uiteindelijk zijn of haar diploma behaalt. In het overleg met Ingrado werd dit onderschreven door de aanwezige gemeenten.

De rode draad in het gesprek was de wens om de bestaande strafrechtelijke mogelijkheden beter te kunnen benutten dan nu vaak in de praktijk het geval is. Twee punten zullen verder worden verkend. Er zijn positieve ervaringen met de toepassing van een last onder dwangsom bij absoluut verzuim in gevallen waarin niet voldaan is aan de formele vereisten van inschrijving. Dit is bijvoorbeeld het geval bij verblijf in het buitenland. Ingrado zal deze ervaringen bundelen en ter beschikking stellen aan de leden. Tevens zal worden verkend of in geval van (luxe) verzuim leerplichtambtenaren een strafbeschikking kunnen opleggen om de termijnen te bekorten. De uitkomst hiervan wordt voor de zomer verwacht.

3. Aanpassing van de Algemene Kinderbijslagwet

Tijdens het debat op 2 februari jl. hebben wij tevens gesproken over de mogelijkheden om te korten op de kinderbijslag bij kinderen onder de zestien jaar wanneer niet wordt voldaan aan de bepalingen in de Leerplichtwet 1969. Voor jongeren van 16 en 17 jaar bestaat deze mogelijkheid op dit moment al. Ik heb uw Kamer toegezegd in overleg met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te bezien of het mogelijk en wenselijk is deze maatregel uit te breiden voor kinderen tussen de 12 en 16 jaar. Mede gelet op het hierboven beschreven lik-op-stuk beleid, biedt de Leerplichtwet 1969 reeds voldoende mogelijkheden om ouders van kinderen onder de 16 jaar aan te pakken. Uitbreiding van de maatregel wordt dan ook niet wenselijk geacht.

4. Tot slot

De aanpak van schoolverzuim en de aandacht voor het recht en de plicht om naar school te gaan heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen. Toch ben ik van mening dat blijvende aandacht voor dit onderwerp nodig is en blijft. Over de vorderingen en onze inspanningen zal ik u regelmatig informeren.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

Datum

Onze referentie
281019